

Slutrapport Entreprenör Y

1. Sammanfattning

Västernorrland har av NUTEK utsetts att, som ett av sex län, delta i pilotprogrammet *Entreprenörskap som motor i den regionala utvecklingen*. Pilotprogrammet pågår t o m 2007 under länsstyrelsens samordning och med medverkan av ALMI Företagspartner, länets kommuner, länsarbetsnämnden, landstinget samt MiUn samt många andra myndigheter och organisationer. I Västernorrland samordnas arbetet i projektet Entreprenör Y.

Ytterst handlar det om att utforma en hållbar regional entreprenörskapspolitik med fördjupade insikter i länet om entreprenörskapets fördelar. Projektet bygger på lokala aktiviteter och samordning av gemensamma resurser och samverkan i länet. Syftet är att utifrån ambitionerna i länets regionala tillväxtprogram 2004-2007 förbättra attityder till entreprenörskap genom att:

- Komplettera småföretagspolitik med entreprenörskapspolitik
- Skapa gemensam regional målbild om entreprenörskapets betydelse
- Skapa starka och flexibla strukturer för utveckling och stöd av entreprenörskap, som kan bestå efter projektperioden
- Satsa på samverkan mellan utbildning, arbetsliv och näringsliv

Det ses även som viktigt att bygga starka strukturer som stöd för nyföretagande och nyföretagare och inte minst att uppmärksamma vikten av samverkan mellan skola och näringsliv. Målet är att utforma och uppnå en hållbar entreprenörskapspolitik där medborgare och politiker ska få insikten om att entreprenörskap är en tvärsektoriell angelägenhet och en viktig tillväxtfaktor. Strategin är att stimulera samverkansmodeller på lokal och regional nivå, utöva benchmarking och lobbying samt göra strategiska satsningar på utveckling av utvalda modeller och metoder.

Entreprenör Y startade 2006 01 01 och avslutas vid årsskiftet 2007 12 31. Arbetet har pågått intensivt under hela perioden och det framgår också av de åstadkommanden som vi kan uppvisa, inte minst i form av stort deltagande på de aktiviteter som anordnats.

Under våren 2007 tappade projektet fart i och med att det från strukturfondssekretariatet ifrågasattes huruvida vi skulle kunna förbruka beviljade medel. Stor kraft fick läggas på att räkna om och övertyga sekretariatet om att projektet behövde alla de medel som var beviljade. Detta utspel innebar att vi:

- a) tvingades att skjuta upp aktiviteter som var planerade
- b) minska kostnaderna för att sekretariatet ville kunna använda EU-medel till andra projekt
- c) ej kunna genomföra en del planerade aktiviteter under hösten.

Vidare har landstinget haft svårt att leva upp till medfinansiering i form av tid. Kommunerna i länet har å andra sidan deltagit frekvent på de aktiviteter som har anordnats så att detta har kompenseras till stor del men inte fullt ut vad gäller inlandsdelen.

Sammantagningsvis så har detta projekt varit framgångsrikt. Vi har nått de flesta målen och indikatorerna. En reflektion som vi har är att det är ytterligt svårt att få befintliga organisationer att förändra sin struktur så att resultat och erfarenheter från utvecklingsprojekt kan få ett fotfäste så att arbetet kan fortleva och bli permanent.

2. Bakgrund

Med anledning av en alltmer omfattande strukturomvandling inom näringsliv och samhälle ställs allt högre krav på möjligheten att förstå de utvecklingsfrågor som ger ett livskraftigt näringsliv. Entreprenörskap och företagande anses idag vara mycket centrala begrepp när man diskuterar utvecklingsfrågor på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Det gäller att stärka nya företag men också att utveckla redan befintliga företag, stimulera nya former av företagande samt föra över entreprenörskapets grundidéer till nya sektorer i samhället, tex inom den offentliga sektorn, bland våra större företag och till nya näringar. Attityder och värderingar behöver utvecklas så att vi får en öppnare och vidare syn på entreprenörskapsbegreppet så att alla sektorer i samhället får goda utvecklingsmöjligheter.

Den regionala problembilden är att Västernorrlands industriella historia från mitten av 1800-talet har i huvudsak baserats på tillgången till skogsråvara och energin i länets älvar och mindre vattendrag. Perioder av industriell expansion, som regel finansierad med externt och internationellt kapital, har varit förutsättningar för att industriellt utveckla råvaran till industriprodukter och därmed givit en plattform för tillväxt såväl ekonomiskt som sysselsättningsmässigt.

Någon stark entreprenöriell kultur i länet har inte växt fram eftersom arbetstillfällena och därmed försörjning har kunnat tillhandahållas av de med tiden allt större råvarubearbetande företagen. Den globala ekonomin, vilken länet och länets företag i dag är en integrerad del av, förutsätter strukturrationaliseringar och därmed som regel färre anställda. Även om företagens tillväxt är god innebär inte det med nödvändighet att sysselsättningen ökar.

Graden av entreprenörskultur i en region utgår från de personliga egenskaper som människor har samt samhällets inställning till företagande. Attityden till företagande och företagare måste grundläggas tidigt och nära förebilder är drivande för utvecklingen av företagsamhet. Det handlar om att på olika sätt tydliggöra de möjligheter som ligger i företagande som ett självklart alternativ till anställning.

Näringslivsklimatet bestäms i hög grad av samhällets/medborgarnas värderingar avspeglade i attityder till och regelverk kring företagande. Västernorrland, med sitt industriarv, stor offentlig sektor och traditionellt genusklimat, som ytterst leder till människors förväntningar på en fungerande marknad för lönearbete, hamnar i regel långt ner på ranglistorna vid undersökningar av näringslivsklimatet.

För tillväxt i mening av ökad sysselsättning krävs ett fortlöpande tillskott av nya företag. Insatser har de senaste decennierna gjorts för att bidra till ökat nyföretagande men mycket återstår för att förbättra attityder till entreprenörskap och företagande.

Vidare behöver entreprenöriella värderingar och förhållningssätt utvecklas för att invånarna i lokalsamhällen och regioner ska kunna orientera sig i förhållande till såväl nationellt som internationellt betingade förändringar i politik och ekonomi.

NUTEK genomför i samverkan med andra myndigheter och organisationer under åren 2005-2007 med förlängning tom juni 2008, ett nationellt program för att främja entreprenörskap. Programmet består av fyra delprogram och delprogram 4 handlar om regionala entreprenörsprogram.

NUTEK valde under våren 2005 ut sex regioner till att bli pilotregioner inom detta delprogram, sk "Best Practise", utifrån de ansökningar som alla regioner i landet lämnade in. Västernorrland blev utsedd till en av dem. Västernorrlands pilotprogram fick ligga som grund för detta projekt.

Tidplanen för detta projekt som fick namnet Entreprenör Y har pågått under perioden 2006 01 01 tom 2007 12 31. Den sista månaden är av mer administrativ karaktär.

Länsstyrelsen i Västernorrland har varit projektägare och medfinansiärer har varit länets samtliga sju kommuner, landstinget i Västernorrland, länsarbetsnämnden i Västernorrland, ALMI Västernorrland, MiUn samt NUTEK.

3. Projektbeskrivning

3.1 Syfte

Syftet var att utifrån det regionala tillväxtprogrammets 2004-2007 (RTP:s) ambitioner förbättra attityder till entreprenörskap genom:

- att skapa insikter om skillnaden mellan entreprenörskapspolitik och småföretagspolitik,
- att formulera, skapa och kommunicera en gemensam målbild om entreprenörskapets betydelse för länet,
- att skapa starka strukturer med bestående organisationer, och
- att särskilt uppmärksamma vikten av samverkan skola-näringsliv

för att på så sätt få en hållbarhet och långsiktighet i arbetet med att befrämja entreprenörskap lokalt och regionalt.

Resultatet av arbetet under dessa två år som projektet har varat är att vi har kommit en bit på väg med att öka insikten om entreprenörskapets betydelse för tillväxten och förnyelsen av näringslivet i länet, men mycket arbete återstår. Attityder till företagande och entreprenörskap har stadigt förbättrats under de år som vi arbetat med frågorna i länet och det visar inte minst de undersökningar och utvärderingar som gjorts. Se bilaga "Entreprenörsandan i Västernorrland 2007".

En reflektion som vi har är att förändringsarbete tar tid och särskilt förändringsarbete som rör människors attityder, förhållningssätt och inställning.

3.2 Mål

Det övergripande målet för hela projektet i Västernorrland var att utforma och uppnå en hållbar entreprenörskapspolitik, med insikter hos länsmedborgarna i allmänhet och beslutsfattare i synnerhet om att arbetet med att utveckla entreprenörskap är en tvärsektorieell angelägenhet och viktig tillväxtfaktor. Vi menar att detta skulle uppnås genom att under programtiden vidareutveckla samverkansmodeller och verktyg för entreprenörskapsfrämjande. Därigenom skulle vi få insikter om hur vi skulle gå vidare efter 2007 samt vilka verksamheter som vi med säkerhet kunde starta tidigare.

Mål för delarna har varit att:

- stärka samarbetet mellan kommunerna, arbetsförmedlingarna och näringslivet och mellan dessa och länet genom att fortsätta och utveckla det viktiga ERFA-utbytet,
- skapa förutsättningar för att arbetet med att utveckla entreprenörskap kan göras verkningsfullt i hela Entreprenörskedjan (E-kedjan), d.v.s. arbetet med att utveckla och stimulera entreprenörskap i hela skolsystemet och kopplat till den befintliga strukturen för nyföretagarverksamhet. Länkarna i kedjan är olika pedagogiska metoder och verktyg och vi vill stärka de svaga länkarna i kedjan.
- förstärka den regionala samordningsrollen personellt/finansiellt,

- utveckla och testa kompetensutvecklingsmoduler för att kvalitetssäkra arbetet med att stimulera entreprenörskap i en vidare bemärkelse.
- synliggöra entreprenörskap som en viktig motor för tillväxt i länet.

Vi menar att vi har nått de delmål som vi hade satt upp. Det har pågått många aktiviteter under projekttiden och som har redovisats i delrapporterna. Detta finns också med i den sammanställning i CD-format som biläggs denna rapport. De modeller och verktyg som vi har tagit fram under projektperioden är numera efterfrågade program och verktyg även utanför länet och också utanför landets gränser.

3.3 Målgrupp

Medverkande parter är landstinget, ALMI Västernorrland och länsarbetsnämnden samt Mittuniversitetet. Kommunerna, arbetsförmedlingarna, landstingsanställda, studenter och företagare är målgrupperna och dessa har deltagit i aktiviteter och erfarenhetsutbyte samt som bollplank i utvecklingsprocesserna.

På seminarier, ERFA-träffar och konferenser har deltagare varit med som representerar alla de medverkande parterna såväl regionala som kommunala/lokala. Vi menar att vi har nått ut till de målgrupper som vi beskrivit i ansökan. Av bilagd CD så beskrivs deltagande aktörer i aktivitetsrapporter och deltagarlistor har bifogats delrapporterna tidigare.

3.4 Verksamhetsbeskrivning

Under projekttiden skulle vidareutveckling av samverkansmodeller lokalt och lokalt-regionalt och verktyg för entreprenörskapsfrämjande stimuleras. Genom att aktivt göra saker tillsammans ansåg vi att samverkan skulle stärkas mellan såväl aktörerna och kommunerna som mellan de kommunala och regionala organisationerna. Dessutom skulle vi åstadkomma kritiska massor för aktiviteterna och därmed totalt sett en kostnadseffektivare verksamhet i länet.

Exempel på aktiviteter som skulle genomföras var bildandet av regionala och lokala styr- och resursgrupper, utveckling av material för certifiering av entreprenörspedagoger, -rådgivare och -resurspersoner, skapa förutsättningar för att närma skola och näringsliv, stödja fler kvinnor och ungdomar att starta företag och påbörja mediaaktiviteter för att synliggöra entreprenörskap på ett positivt sätt i attitydförbättrande syfte.

Att enskilt kunna redovisa hur mycket tid och resurser som har lagts på enskilda aktiviteter är näst intill ogörligt eftersom de interagerar med varandra.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Uppbyggnad av strukturen lokalt-regionalt, LRG och RRG	20060101	20060430
Entreprenörskapskonferenser	20060101	20070930
Dokumentation och utvecklande av arbetsverktyg och utbildningar	20060101	20061031
ERFA-träffarna	20060101	20070930
OFB-dokumentation	20060101	20060630
Utveckla och testa nya metoder	20060101	20061231
Ung Företagsamhet	20060101	20071030
Synliggöra entreprenörskap massmedialt	20060101	20070630
Attitydundersökning	20070401	20070930
Insamling nyföretagarstatistik	20060101	20071030
Undersöka förutsättningar för att utveckla och i pilotförsök pröva ett nytt finansieringsinstrument för nyföretagare.	20060301	20071030

- Strukturen av LRG och RRG har byggts upp
- Regionala e-dagar har genomförts och som entreprenörskapskonferens i februari 2007
- Ett antal arbetsverktyg och koncept har utvecklats
- ERFA träffar har genomförts och den sista ERFA träffen var i anslutning till avslutskonferens i september.
- OFB-dokumentationen, E-boken, är klar och Lilla postillan är klar.
- E-byrån är färdigbyggd och testad.
- Deltagande och medverkan på olika mässor och LRG möten har gjorts.
- Massmedia har uppmärksammat projektet och de aktiviteter som vi har genomfört.
- Månatlig statistik har tagits fram fortlöpande och jämförts med andra sammanställningar.
- MiUn sommarkurs modell SLE genomfördes under sommaren 2007
- En seminariedag för samverkan skola-näringsliv med PRAO koncept genomfördes i maj.
- Uppföljande konferens som rör näringsklimat genomfördes i oktober.
- Ansökan om finansiering av fortsatt arbete är inlämnad till Mål 2 sekr. för beslut i december.
- Diskussioner om kompletterande projekt inom sociala fonden för företagsamhet i skolan aktiviteter planeras
- Planering av kompletterande länsstyrelseprojekt för spridning av metoder och verktyg och internationalisering är påbörjad
- Diskussioner för att undersöka förutsättningar för ett nytt finansieringsinstrument fortgår. Detta är den enda aktiviteten som vi inte har lyckats med att fullfölja. Det är att få testa ett nytt finansieringsinstrument för nyföretagare. Vi har i flera sammanhang försökt väcka intresse för en modell men vi har inte lyckats få gehör för denna.

4. Indikatorer

4.1 Nya/skapade arbetstillfällen

Inlandet: 4 totalt (2 män och 2 kvinnor)
Utfall på såväl kort som lång sikt: 1 totalt (1 man)

Kusten: 14 totalt (7 män och 7 kvinnor)
Utfall på såväl kort som lång sikt: 4 totalt (2män och 2 kvinnor)

4.2 Bevarade arbetstillfällen

Inga

4.3 Antal företag

Inlandet: 104 totalt (62 män 42 kvinnor)
Utfall på kort sikt: 69 totalt (24 män och 45 kvinnor) service och handel
 Utfall på lång sikt är omöjligt att svara på eftersom detta påverkas av bl.a. marknadskrafter som ej går att överblicka

Kusten: 416 totalt (250 män och 166 kvinnor)
Utfall på kort sikt: 354 totalt (144 män och 210 kvinnor) service och handel

Utfall på lång sikt är omöjligt att svara på eftersom detta påverkas av bl.a. marknadskrafter som ej går att överblicka.

4.4 Projektets påverkan på alla de övriga i beslutet angivna indikatorerna

Inland och Kust gemensamt: FoU projekt 3st

Utfall: MiUn forskning om olika lärandemiljöer
FSF Entreprenörskap & skolan
FSF Entreprenörskap & Företagsklimat

Inland och Kust gemensamt: Utveckling av finansiellt instrument 1

Utfall: Se bilaga om förslag.

Inland och Kust gemensamt: FOU projekt 5-poängskurs för studenter

Utfall: MiUn har under sommaren 2006 samt 2007 genomfört i 5-p.kurs vardera året. Totalt har ett 20-tal studenter hälften män och hälften kvinnor inom humaniora genomgått utbildningen

Inlandet: Deltagare i aktiviteter 123 män 123 kvinnor

Utfall: Totalt antal deltagare 364 (163 män, 201 kvinnor)

Kust: Deltagare i aktiviteter 492 kvinnor 492 män

Utfall: Totalt antal deltagare 2413 (1058 män, 1355 kvinnor)

5. Projektets påverkan på de genomgående (horisontella) kriterierna

5.1 Miljöförändrande insatser

För den miljömässiga dimensionen har primärt gällt att inte stimulera till miljöskadlig verksamhet utan fast mer ta tag i de utmaningar inom miljödriven utveckling som tydligt präglar Västernorrlands RTP. Genom samverkan med den lokala nivån i programmet för lokal utveckling och entreprenörskap liksom dess Y-läns-fortsättning och med LRF i anslutning till Mål 1-projektet Våga växa (med bl a entreprenörskapsfrämjande syfte) finns kopplingarna till ett miljötankande. LRF och Hushållningssällskapet finns också representerade i den RTP-grupp som är styrgrupp för projektet.

5.2 Jämställdhetsinsatser

Genom samarbetet med Regionalt Resurscentrum för kvinnor och motsvarande lokala organisationer har vi haft en naturlig förstärkare i projektet; RRC har praktiskt lyfts in i projektets regionala resursgrupp. Det är vidare en självklarhet att den genusmässiga representativiteten 40-60 procent bibehålls och utvecklas i såväl regionala som lokala arbetsgrupper knutna till piloten. Motsvarande gäller givetvis för statistikhanteringen i projektets uppföljningsdelar. Sist men inte minst har det funnits i projektet den avsikten att kraftfullt stödja utvecklingen av entreprenörskap inom hälso- och sjukvården. RRG finns också representerad i RTP-gruppen som är styrgrupp för projektet. Generellt kan konstateras att fler kvinnor än män har deltagit i våra aktiviteter.

5.3 Internationalisering

De koncept och metoder som arbetats fram inom ramen för projektet har stor uppmärksamhet utanför landets gränser. Projektet har presenterats på flera internationella konferenser såsom IntEnt 2006, Oslokonferens som ett best practise 2006 samt Rom 2007. Som ett resultat av detta är nu arbetsmetoderna efterfrågade i och ska "exporteras" till Turkiet, Israel och Jordanien inom ramen för ett EU finansierat projekt. Efterfrågan finns också om medverkan i kommande Interreg projekt.

5.4 IT-projekt

Projektet har under hela projektperioden haft ett virtuellt kontor på "Projektplatsen" där alla kommuner och företrädare för de regionala organisationerna haft tillträde till. Detta har inneburit att alla som har intresse att få tillgång till information och metoder och verktyg kan få tillgång till detta på detta virtuella kontor samt att de som arbetar i projektet sköter mycket av kommunikationen denna väg.

6. Projektets övriga resultat och erfarenheter

NUTEK:s entreprenörbarometer, Entreprenörsandan i Västernorrland m fl sammanställt i en sammanfattning av undersökningar och rapporter som avser nyföretagande, entreprenörskap och företagsklimat i Västernorrland. De metoder och verktyg som har arbetats fram inom ramen för projektet har fått uppmärksamhet och spridning till andra regioner i landet. Dessa koncept är:

- 1) "Sommarlovsentreprenörerna",
- 2) "E-stegsraketerna" och
- 3) "Företag för en dag".

7. Resultatspridning samt skyltning

Profilmaterial, rollups och broschyrer har tagits fram samt hemsidan { [HYPERLINK http://www.entreprenor-y.se](http://www.entreprenor-y.se) } Vederbörliga loggor finns med. På de ERFA-träffar som har arrangerats har de resultat som har åstadkommit spridits. Så har även skett på de sk. Pilotlänsträffar som NUTEK har arrangerat för de av dem utsedda pilotlänen inom NUTEK:s entreprenörprogram.

8. Kopplingar till andra projekt

Nära samarbete har skett med Mittuniversitetets institution för Utbildningsvetenskap där forskning om entreprenörskap och lärandemiljöer har bedrivits i ett antal år. Resultat av denna forskning har bl a varit vägledande för nya kurser i entreprenörskap som är kopplade till lärarutbildningen.

Nära samarbete har det också varit med länsstyrelsens projekt för att stimulera entreprenörskap inom offentliga organisationer och som har initierats av RRC-Y, ex.vis Nytänk.

Entreprenör Y har också samarbetat med och haft mycket nära kopplingar till de kommunala projekten för att stimulera nyföretagande och entreprenörskap.

9. Övrigt

Projektets primära arbetsuppgifter har varit att stödja de kommunala/lokala aktörerna i deras arbete med att utveckla entreprenörskap och nyföretagandet. Därför har det varit vissa svårigheter att uppfylla de ambitioner som beskrivs under vissa indikatorer. Däremot har projektet med råge på måloppfyllelse nått fram till andra indikatorer, såsom deltagare på aktiviteter. Till detta skall också adderas deltagare från andra regioner och kommuner som deltagit i aktiviteter och som inte kan räknas med som medfinansiärer och som därför inte heller har räknats med i indikatorerna, totalt 254 st.

Dessutom har vårt arbetet genererat ett 100-tal sommarlovsentreprenörer i andra delar av landet som skall adderas till våra egna som finns med under rubriken nya företag.

Filnamn: Slutrapport 2007.doc
Katalog: C:\Documents and Settings\Administratör\Skrivbord
Mall: C:\Documents and Settings\Administratör\Application
Data\Microsoft\Mallar\Normal.dot
Rubrik: Lägesrapport
Ämne:
Författare: Ingrid Viklands
Nyckelord:
Kommentarer:
Datum: 2007-11-19 11.52
Version: 2
Senast sparad: 2007-11-19 11.52
Senast sparad av: Ingrid Viklands
Total redigeringstid: 0 minuter
Senast utskrivet: 2008-01-17 12.16
Vid senaste fullständiga utskrift
Antal sidor: 7
Antal ord: 3 260 (cirka)
Antal tecken: 17 284 (cirka)